

na maleva a varung

“ na maleva ’u varung na maleva tua izua sun, pudjadjalan tjanua’ en
sa’a izua ’u rara’ acan a ’isan tia’ en, maleva ’u varung maleva tua ’u
sepi, ’umalji ta venangalj ’umalji tua ma’ elu a hana, amayan a ’u pucunan. ”
aicu a veci’ na senai, sema varung aravac tjanua’ en, ta kakedrian a’ en, ini’a
na ’emeljang ta qaqulidan a patalevan, lja’ ua ta meqaca ’ en, ’u ljenguaqen
a ’inemenem, sepuru’ uz anga ’ en ta nanguaqan na maleva a varung.

tjuruvu a ’u ’alevain a caucau, sangasangasan, maleva ’ en ta izua
Cemas a na qemati ta i ’acawan, sa ’u manguaq ta inalangan ta inabulay
nimadju. sa’a maleva ’ en tua ’u matjaljalja’, sipualja’ a’ en paquzipen
tuluwan a’ en. ta sicuayan a nasemeturudj anan a zidai, ai kedri a zeliyan a
paulan niamadju, tjara ini’a ’ en na macaqu a ipavala ta varung na ’u
matjaljalja’. maleva ’ en aravac a patjepalalaut.

maleva ’ en ta mare’a ’u sinsi, ’atua ’u sarasaradj i gaku, nu
pinusaladjan a’ en a pida cavilj, maleva ’ en ta mare’a ’u drava(qali), nu
paze’ atj nu pudjadjalan ta ’u lumelja’ an, maleva ’ en tua nalivadre’ tua
na ’iljiva’ tjanua’ en, sa ’u ’eljang sa ’u pacun ta i ’acawan tu napenarangez
tu ne’a nu sapuljuan!

sa’a maleva ’ en tuazua na peniqai ta ’u varung, timun a ’u sini caljaqil,
sa ’eljang ta ’isamulja sema tua nanguaq a djalan! maleva ’ en ta ’u sudju a
sicuayan, ini’a na cuacuai a tja pinare ’eljang, izua ’u sudraman izua ’u
senglitan, lja’ ua tja liav a su tjinaulan a djeli a namasan milingan anga.
maleva tua napaseqeljing tja nua’ en, maleva tua ’u qineljing anga caucau
uta, maqati tjen a mare ’eljang sa ne’a nu tja sapuljuan tua
tja ’inai ’acawanan.

aicu a tja calivalivatan a djalan i ’acawan, secevung itjen ta tjuruvu a
caucau, ta namapa’aizuazua a sengsengan, lja’ ua, na’ uya suqelam, tja
calivatan sa’amaya. saljinga ’ en tua izua na patjatjinayulj a malevaleva a
varung, maleva tua mare’a ’u kaka i tjumaq, tua ’u qali(drava), sa’a
masivarung a ’icacevung a ’iljiva’ ta timaimanga, nu izua tja pulevan
ta ’emudanga, tjara izua si’aumaljan na i ’acawan.

感恩的心

「感恩的心感谢有你，伴我一生讓我有勇氣做我自己，感恩的心感谢命運，花開花落我一樣會珍惜」。這是感恩的心的一段歌詞，小時候不太能理解歌詞的真正含義，等長大之後，慢慢去體會、學習，才知心存感恩的心真是太重要了。

感謝上帝創造宇宙萬物，讓我享受祂所創造的一切美好！感謝父母，他們生我育我付出的辛勞與辛酸，父母的恩情我終生難忘！

感謝老師的教育、感謝同學的互相幫助，感謝朋友的諒解與陪伴，感謝所有關心我的人，愛我的人，讓我感受到人世間的溫暖！

也感謝傷害過我的人，是你們讓我學會了堅強，懂得逆境而行！感謝所有幫助過我的人和我幫助過的人，有幸在人生的旅途和你相識，生活才不覺得乏味。

一路走來，我們在許多的事上、許多不同的人身上受操練，因此不斷成長。我希望自己能常存一顆感恩的心，用心用愛去對待遇到的每一個人，只要人人都有一顆感恩的心，世界將會更美好。

pacugan nua langalj

tiamen a paiwuan a caucau, seman pazangal aravac amen tua langalj.
aicu a langalj, kasiva inalang a sinanljajagayan,maqati a tja siuselang a
madrusa apatatekel. aicu a langalj izua vincikana pinaruquluqulu nu ika
kinumasan, izua vincikantuapinarusacemel, izua langalj a vincikantua
pinaruvulung uta. asikanamayatucu a vincikan a tja langalj, ulja
namapaqenetj a tjaucikel katua caquan nua tja sevalitan aya apacugan.

pinaparetimaljimalji a langalj nua paiwuan: izua karutailj a langalj
katua kaljudrusa a langalj. aicu a karutailj sipaqaljaqaljay siteketekel ta
sinuqasav nua mamazangiljan. aicu a kaljudrusa a langalj siteketekel nu
qemacuvungta pacuganta rivurivuan tu uri na marepazazekazekatj anga
tiamadju,sa tekel tuakinasudjan tuamaljaljenguanguaqanga tu mamav anga
a varung niamadju.

aicu a pinudrusan tua ljuj a langalj, izua masan liyaliyav a pacugan.
aicu a sangasangasan avan nu tjezua ta namasan pazangal a qadaw namaya
tua masalut, langalj a sitekel nua na palisi a marekapulingaw. a ita
kinateveteveljan nua taqaljaqaljan, langalj uta tjasikitekelan tua na
mapaqaljai a caucau i qinaljan, tua mareka tjaqali, katua mareka tja

qaljaqalja. aicu a sikamasan musalj, avan nu mavavecus a madrusa, inika
palaing tu uqaljai tu vavayan, langalj a sitekel niamadju a kipakelang tua
kina mareqalian, kina maredravan niamadju a madrusa.

aicu a sikamasan tjelulj, avan a ita papucekecekelj nua mamazangiljan.
nu ita papucekecekelj, aicu a sinikaiumaq nua taqaljaqaljan a vavayan katua
uqaljai kitekelan tua vava pakatua langalj a mavavecus tua parekatjengelai
niamadju, tu uri napalalaut a marekiljivak tiamadju. inika amin tiamadju a
madrusa, aicu a matjaljaljak niamadju, katua mareka mamazangiljan a
namaqepuqepu, namaya pakatua langalj a temekel tua vawa, a kipakelang
tu namasan tacekeljan anga, uri palalaut anga namare kiljivaljivak tiamadju.

manasika aicu a langalj maru sinipakelang tua namaita varung nua
madrusa caucau; pinakacuan tua namarekiljivaljivak, namarepazekazekatj,
namaljaljenguanguaq a kina cemekeljanan katua kinataqinaljanan.

madraudrav anga a pacugan na langalj tucu anga, amin nu itua
maljeveq, itua masalut, itua pucekelj a maqati a tja kipaqenetjan a kakudan
nua ljemagay!

連杯的意義

排灣族非常看重連杯的意義。它以木頭製成，是兩人可以同時乾杯的盛酒器。上頭刻有人面紋飾、動物圖案或百步蛇紋，是為了記憶口述歷史。連杯有很多樣式，有單杯及雙杯之分。單杯是頭目在典禮中專屬的杯子，頭目單獨使用，解決問題時用連杯，協商時舉杯表達共識。

連杯在協商過程佔有重要地位。豐收祭時巫師們在施行法術後使用。部落重要場合，向受到敬重的人或尊貴的客人敬酒。其次是立約儀式，用來表達對對方的尊重，分享他們相互尊重的喜悅。

再來是當頭目結婚時，在婚禮進行時，以連杯見證他們堅貞愛情。在婚禮中不只新人要相互敬酒，包括雙方的主婚人、列席的頭目，以連杯表示雙家族成為一家人要永遠彼此相愛。

透過連杯表達兩個人的內心相通相連，帶出家人與部落間彼此相愛、彼此連結的心意。

我們幾乎忘了連杯的意義，但當五年祭、豐收祭、結婚時，我們還可享受從連杯帶來的文化意涵。

pakaljavar i qinaljan

nu tjemaucikel itjen tua patjara maljavar ta kisupasaliv izua tjakudan a kacalisiyan. ta sicuayan, izua namasan remasurasudj tua i qinaljan, padjaljedjalj ta marevetjetjek na mamazangiljan kata kalingan saka namapaqaljaj a ramaljemaljeng a maqati a tjulju vecekadan ta itjen a matjadrusa ta titjen taqaljaqaljan aicu a tjamadju a puvarung a caucau a paparangezan na mamazangiljan a kisan remasurasudj.

nu pakaljavar tua sitjukuya pakakaizuazuayin itjen a matjadrusa, tjamadju a namaresepasaliv a cemekemekeljan, a marekakaka tjauljen nua kalaingan a pakiqepu, kalingan a penenetj tu mainu tu nu ngida a maljavar. satje paljayangi a tjaikuya tu venavaw tu tjasikaqepuqepu. mavan a tja sinepasalivan a sikuletj tu tjanu pida a vavain, nu tjanuita a djupeneq kimaya maqati a masan mutjelu a kinaqacan. nu kudresul a pasaliv izua nu tjanu drusa tjanu tjelu a djupeneq a tja vavain. tja sinan pazangal aravac a vavaw, tja sipakalevaleva, tja sipucekeceklj, tja sipudjavadjavay, tja sipaqaljaqaljaj uta, pupacugan aravac a vavaw i paiwan zuku. inika penenetj a kidrimu ta sipakaljavar a zikang , mavan nu matekel anga a tja vinavaw pulingalingav anga itjen tu nungidanga a tja sikaqepuqepuan a qadaw.

nu paruarut tu izua tja pasaliv, maljavar itjen tu sitjukuya, nu kudresul a pasaliv qacang a tja sitavung, namaya ta nasi na caucau a kinapazangalan a qacang, tjaliyav a tja sikataqaljan a tjemekuya ta sauzaiyan kata vavaw. nu kemuletj ta pasaliv ika amin a sinepacevakan a pacunan, tja sikuletj auta a niasi na caucau, nu punasi a kemasi tjumaq anan a marevetjevetjek na mamazangiljan, kudresul a tja sitavung. ljava kakudan nua vavuluvulungan, nu sepasaliv ta mamazangiljan nu neka nu sitjukuya sanvetjeken nu i tjumaq sa kisekaulj anga ta mamazangiljan. a ramaljemaljeng nu qivu nakuya kudresu itjen aravac, seman pazangal itjen sakamaya ta pazekatj ta zuma ta qaliquali, ika namakinemenem tu mecevucevung itjen nungidangida. nu namaka pazekatj itjen sipazekatj itjen nu titjen anga aya!

tucu anga izuanga a sinankakudan tua tja rivurivuan nua tja sihu, nu izua a namare sepacevacevak pakazua itjen i huing, pakagimeng anga itjen, izua tja sinciyu a tja daihihu a kisan rarasudjan tja nu itjen a taqaljaqaljan, ljava nakuaya a ika kipaqenetjan tua tja sikudan a kacalisiyan, nu tja sikitevelj aravac ta pairang a tja kakudan mecemadja meqaliquali tjen a kirimu.

112 年全國語文競賽原住民族語朗讀 【中排灣語】高中學生組 編號 3 號

部落談判

以往部落有「糾局」，一但發生糾紛，頭目就會透過他們執行法令。排灣族過去執法單位由頭目家的老二及部落協調事務發言人 Kalaingan 負責談判，作為公正的第三方。主要以雙方當事人及其家人、親友來參與，由發言人決定談判地點。

犯錯的一方要釀酒表示歉意，犯的錯越大釀的酒就要越多，賠償金可用豬和任何一種鐵器作為賠償。會依其釀酒的熟成日決定。

罰款原則：以被得罪之人的身分高低來決定，得罪頭目、平民，皆有其相對應的律，賠償以 nasi 來區別。酒在談判當中代表誠意，誠意的多少影響談判的結果。有趣的是，得罪頭目卻無法賠償時，頭目就會把他們收為佣人，終身侍奉所得罪的家族。

現在這個角色多是當地的代表或村長。若有糾紛都在鄉公所或調解會談判，但我們得想想過去的美德，別太強化現代的處理模式。